

תִּתְּנָהּ, וְחַד לְקַבֵּל דְּרָגָא עֲלָאָה. מְלָה דְּאַתְּפְּרָשָׁא לְקַבֵּל
 דְּרָגָא תִּתְּנָהּ דְּאַצְטְרִיךְ לְאַתְּפְּרָשָׁא. הֵהוּא דְּתִלְיָא בְּלִבָּא
 אִיהוּ לְקַבֵּל דְּרָגָא פְּנִימָאָה יִתִּיר, וְכֹלָא פְּחֻדָּא אִיהוּ. וְעַל
 דָּא אָמַר יְהִי לְרַצוֹן אֲמִרִי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ וְגו'.

כְּגוּוֹנָא דָּא אָמַר יַעֲקֹב, בְּקֻדְמִיתָא פְּרִישׁ מְלָה כְּדָקָא
 יְאוּת, וּלְבַתֵּר סְתִים מְלָה דְּאִיְהִי תִלְיָא בְּהִגִּיוֹנָא

דְּלִבָּא דְּלָא אֲצְטְרִיךְ לְפְרָשָׁא. דְּכְתִיב, (בראשית לב) וְשִׁמְתִּי

אֶת זֶרְעֶךָ כְּחוֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא יִסְפָּר מְרֹב. הֵכָא אִיהוּ מְלָה

דְּתִלְיָא בְּלִבָּא דְּלָא אֲצְטְרִיךְ לְפְרָשָׁא. וְכֵן אֲצְטְרִיךְ

כְּדָקָא מְרוֹן, בְּגִין לִיְחֻדָּא יְחֻדָּא שְׁלִים כְּדָקָא יְאוּת. זְכַאִין

אִינוֹן צְדִיקִיא דִּידְעִי לְסֻדָּא שְׁבַחָא דְּמֵאֲרִיהוֹן כְּדָקָא

יְאוּת וּלְמַבְעֵי בְּעוֹתְהוֹן, וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר

לִי עֲבָדִי אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר. (ס"א כתיב גם את השני

גם את השלישי וְגו', השלש פעמים גם, רמז (גליון, ג"ם ראשי תיבות גואל משה גואל מרדכי

גואל משיח) לשלש גאולות על ידי שלשה צדיקים משה מרדכי משיח שעתיד לגאלנו

בְּקֻדְמִיתָא:

וַיִּוְתֵר יַעֲקֹב לְבִדּוֹ וְגו'. רַבִּי חֵיִיא פְּתַח וְאָמַר, (תהלים צא)

לֹא תֵאָנֶה אֱלֹיךָ רַעַה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ. תָּא

חֲזִי, כִּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא עֵבֵד בְּכֹל יוֹמָא

וַיּוֹמָא (דף קסט ע"ב) עֲבִידְתִּיהָ דְּאַתְחֲזִי לִיהָ וְהָא אוֹקְמוּנָהּ.

וְאַתְמַר, (ד"א ל"ג וְאִי תִימָא) בְּיוֹמָא רַבִּיעָאָה עֵבֵד נְהוֹרִין. וְכִדִּין

אַתְבְּרִי סִיְהָרָא חֲסֹר, נְהוֹרָא דְּאַזְעִירַת גְּרַמָּה, וּבְגִין

דְּאִיְהִי מְאֲרַת חָסֵר וְאִ"ו, אֲתִיְהִיב דְּוִכְתָּא לְשִׁלְטָאָה כָּל
רוּחִין וְשִׁדִּין וְעֲלֵעוּלִין וּמְזִיקִין וְכָל רוּחֵי מְסֻאָבִי.

כְּלֵהוּ סְלִקִין וְשִׁאֲטִין בְּעֵלְמָא לְאַסְטָאָה, וְאַתְמַנּוּן
בְּדוּכְתֵי דְאַתְחַרִּיבוּ, וּבְחַקְלִין תְּקִיפִין וּבְמִדְבְּרִין
חַרִּיבִין. וְכִלְהוּ מְסֻטְרֵי רוּחַ מְסֻאָבָא. וְהָא אֲתַמֵּר דְּהָא רוּחַ
מְסֻאָבָא דְאַתֵּיא מְנַחֵשׁ עֵקִימָאָה אִיהוּ רוּחַ מְסֻאָבָא מִמֶּשׁ.
וְאִיהוּ אֲתַמְנָא בְּעֵלְמָא לְאַסְטָאָה בַּר נָשׁ לְגַבִּיָּה, וְעַל דָּא
יֵצֵר הָרַע שְׁלֵיט בְּעֵלְמָא.

וְאִיהוּ אֲתַמְנֵי לְגַבִּיָּהוּ דְבְנֵי נְשָׂא וְאַשְׁתַּכַּח עֲמָהוּן.
וּבַעֲקִימוּ וּבַתְּסֻקוּפִין אֲתִי לְגַבִּיָּהוּ לְאַסְטָאָה לִוּן
מְאַרְחוּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְאַסְטֵי לְאַדָּם קְדַמָּאָה
וְגָרִים מוֹתָא לְכָל עֵלְמָא, הָכִי נְמִי אֲסֵטִי לְהוּ לְבְנֵי נְשָׂא
וְגָרִים לִוּן לְאַסְתָּאָבָא.

וּמֵאן דְּאַתֵּי לְאַסְתָּאָבָא אִיהוּ מְשִׁיךְ עֲלֵיהּ תְּהוּא רוּחַ
מְסֻאָבָא וְאַתְדַּבִּיק בְּהַדְּיָה, וְכַמָּה אֵינּוּן דְּזַמִּינִין
לְסֻאָבָא לִיהּ וּמְסֻאָבִין לִיהּ, וְאִיהוּ מְסֻאָב, וְסֻאָבִין לִיהּ
בְּהֵאֵי עֵלְמָא וּבְהַתְּהוּא עֵלְמָא וְהָא אֲתַמֵּר.

וּבְשַׁעֲתָא דְאַתֵּי בַּר נָשׁ לְאַתְדַּכָּאָה, תְּהוּא רוּחַ מְסֻאָבָא
אַתְכַּפִּיָּיא קַמִּיָּה וְלֹא יְכִיל לְשִׁלְטָאָה עֲלוּי,
וְכַדִּין כְּתִיב, (תְּהִלִּים צא) לֹא תֵאָנֶה אֱלֹיךְ רָעָה וְנִגַּע לֹא
יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ. אָמַר (ס"א כְּדָאֲמַר) רַבִּי יוֹסִי לֹא תֵאָנֶה

אֵלַיִךְ רָעָה, דָּא לִילִית, וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ, אֵלַיִן
שָׂאָר מִזִּיקִין, וְהָא אֹקְמוּנָה וְאַתְמָר.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר הָא אֲמָרֵן דְּלֹא יִפּוּק בַּר נֶשׁ יַחֲדָאָה
בְּלִילְיָא, וְכָל שְׁכָן בְּזִמְנָא דְּסִיְהָרָא אַתְבְּרִיאת וְהוּה
(וְהִיא) חֲסָרָה, וְאוֹקְמוּנָה. דְּהָא כְּדִין רוּחָא מְסַאבָּא שְׁלֵטָא,
וְדָא הוּא רוּחַ רָעָה, מֵאֵן רָעָה, דָּא חוּיָא בִישָׂא. וְנִגַּע,
דָּא הוּא מֵאֵן דְּרַכִּיב עַל חוּיָא. רָעָה וְנִגַּע כְּחֵדָא אֵינוּן.
וְאַף עַל גַּב דְּתַנִּינֵן, דְּנִגַּע, אֵלַיִן נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם דְּנִפְקוּ
מֵאָדָם. דְּהָא כָּל אֵינוּן שְׁנִין דְּלֹא קָרִיב אָדָם עִם
אַתְתִּיהּ, רוּחֵי מְסַאבֵי הוּוּ קָא אַתְיִין וּמִתְחַמְמֵן מִנִּיהּ
וְאוֹלִידֵן מִנִּיהּ וְהֵי אֶקְרוּן נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם.

וְהָא אַתְמָר, דְּכֵד בַּר נֶשׁ בְּחַלְמִיהּ וְלֹא שְׁלִיט בְּגוּפִיהּ
וְגוּפָא אֲשַׁתְּכַף, רוּחַ מְסַאבָּא אַתְיָא וְשָׂרִיא עֲלֶיהָ.
וְאִית זְמַנִּין דְּרוּחֵי נוֹקְבִין מְסַאבִין אַתְיִין וְקָרְבַן בְּהַדִּיהּ,
וּמְשַׁכִּין לִיהּ בְּהַדִּייהוּ וּמִתְחַמְמֵן מִנִּיהּ, וְאוֹלִידוּ לְבַתֵּר
רוּחִין וּמִזִּיקִין (נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם נ"א כְּגוּוּנָא בְּנֵי נֶשׂא). וְלְזַמְנִין אַתְחַזִּין
כְּחִיזוּ בְּנֵי נֶשׂא בַּר דְּלִית לוֹן שְׁעָרֵי בִּישָׂא.

וּבְכָלֹּא אִית לִיהּ לְבַר נֶשׁ לְאַסְתְּמָרָא מְקַמִּייהוּ, בְּגִין
דִּיהֶךָ בְּאַרְחֵי דְּאוּרִייתָא וְלֹא יִסְתָּאב בְּהַדִּייהוּ.
דְּהָא לִית לָךְ מֵאֵן דְּנָאִים בְּלִילְיָא בְּעַרְסִיהּ, דְּלֹא טְעִים
טְעָמָא דְּמוֹתָא וְנִפְקַת נִשְׁמַתִּיהּ מִנִּיהּ. וְכִיוֹן דְּאַשְׁתָּאָר

גּוֹפָא בְּלֹא נִשְׁמַתָּא קִדְיָשָׁא, רוּחַ מְסֻאָבָא זְמִין וְשָׂרְיָא
עֲלֵיהּ וְאַסְתָּאב. וְהָא אוֹקִימְנָא מְלָה, דְּלִית לֵיהּ לְבַר נֶשׁ
לְאַעֲבָרָא יְדוּי עַל עֵינױי בְּצַפְרָא. בְּגִין דְּהָא רוּחָא מְסֻאָבָא
שָׂרְיָא עֲלֵיהּ וְכוּ' וְהָא אֲתַמַּר.

תָּא חֲזִי, דְּהָא יַעֲקֹב אָף עַל גַּב דְּאַתְרַחִים קַמִּיהּ קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין דְּאַשְׁתָּאר בְּלַחֲדוּי, רוּחָא אַחְרָא
הוּה זְמִין לְאַזְדוּוּגָא בַּהֲדִיָּה.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, תָּא חֲזִי, מַה פְּתִיב בֵּיהּ בַּהֲהוּא רִשְׁע
דְּבַלְעָם, וַיִּלְךְ שָׁפִי, מַהוּ שָׁפִי, יְחִידָאִי. כְּמַה דְּאַתְּ
אָמַר שְׁפִיפּוֹן עֲלֵי אֲרַח, כְּהָאִי חוּיָא דְּאַזִּיל יְחִידָאִי וְכַמִּין
עֲלֵי אֲרַחִין וְשְׁבִילִין. הֲכִי נָמִי בַלְעָם הוּה אָזִיל יְחִידָאִי.
מַאי טַעְמָא בְּגִין לְאַמְשַׁכָּא עֲלֵיהּ רוּחָא מְסֻאָבָא. דְּכָל
מַאן דְּאַזִּיל יְחִידָאִי בְּזַמְנִין יְדִיעֵן, אֲפִילוּ בְּמַתָּא, בְּאַתְרִין
יְדִיעֵן. מְשִׁיךְ עֲלֵיהּ רוּחָא מְסֻאָבָא.

בְּגִין כֶּךָ, בְּכָל זְמַנָּא לָא יְהֵךְ בַּר נֶשׁ יְחִידָאִי בְּאַרְחָא
בְּמַתָּא אָלָא בְּאַתַּר דְּבַנֵּי נֶשָׁא אָזִילִין וְתַבִּין
וּמְשַׁתְּכַחִין תַּמָּן, וְעַל דָּא לָא יְהֵךְ בַּר נֶשׁ יְחִידָאִי בְּלִילִיָּא
הוּאִיל וּבַנֵּי נֶשָׁא לָא מְשַׁתְּכַחִי, וְהֵינּוּ טַעְמָא דְּלָא תִלִּין
נְבֻלְתוֹ. (דף קע ע"א) דְּלָא לְקִימָא גּוֹפָא מִיתָא בְּלֹא רוּחָא עַל
אַרְעָא בְּלִילִיָּא. בְּגִין כֶּךָ הֲהוּא רִשְׁע דְּבַלְעָם הוּה אָזִיל
יְחִידָאִי כְּהָאִי נַחֲשׁ כְּמַה דְּאוּקְמוּהָ.

וַיֹּאבֶק אִישׁ עֲמוּ, מֵאֵי וַיֹּאבֶק. (גליון ד'אמר רבי יהושע בן לוי, מלמד
 דסליקו אבק ברגליהון עד כורסי יקרא. כתיב הכא בהאבקו עמו, וכתיב (נחום
 א) אבק רגליו, והוא מלאך שרו של עשו הקד, ואיהו סמאל. בגין כך, דינו הוא שייעלה אבק
 דרגליו עד פסא הכבוד, שהוא מקום המשפט). רבי שמעון אמר מן אבק.
 אבק טפל לעפר, מה בין עפר לאבק. דא אבק דאשתאר
 מן נורא ולא עבד איבין (בעלמא) לעלמין. עפר דכל איבין
 נפקי מניה ואיהו כללא בעילא ותתא.

אמר רבי יהודה אי הכי מאי (שמואל א ב) מקים מעפר דל.
 אמר ליה כמשמעו, אבל בהאי גוונא מקים מעפר
 דל, בגין דלית ליה מגרמיה כלום, ומההוא עפרא נפק
 דל דלית ליה כלום, ומההוא עפר כל איבין וכל טיבו
 דעלמא נפקי מניה. וביה אתעבידו כל עובדין דעלמא
 כמה דכתיב, (קהלת ג) הכל היה מן העפר והכל שב אל
 העפר. ותנינן הכל היה מן העפר ואפילו גלגל חמה.
 אבל אבק לא עביד פירין ואיבין (לעלמא) לעלמין, ובגין
 כך ויאבק איש, דאתיא בההוא אבק ורכיב עליה, בגין
 לקטרגא ליה ליעקב.

עד עלות השחר, דאתעבר שולטנותיה ואתחלף. וכך
 הוא לזמנא דאתי, בגין דגלותא השתא כלייא
 דמיא, ואיהו ליליא. ושלטא ההוא אבק על ישראל
 ואינון שכיבי לעפרא (אחרא), עד דיסתלק נהורא ויתנהר

יִמָּא. וּכְדִין יִשְׁלֹטוּן יִשְׂרָאֵל וְלִהוֹן יִתְיַהֵיב מַלְכוּתָא
 דְּאִינוּן קַדְיִשִׁי עֲלִיוְנִין. כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (דְּנִיאַל ז) וּמַלְכוּתָא
 וְשִׁלְטָנָא וּרְבוּתָא דִּי מַלְכוּת תַּחֲתוֹת כָּל שְׂמִיא יְהִיבַת לְעַם
 קַדְיִשִׁי עֲלִיוְנִין מַלְכוּתָהּ מַלְכוּת עַלְמָא וְכָל שִׁלְטָנָא לֵיהּ
 יִפְלַחוּן וְיִשְׁתַּמְעוּן:

וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁלַחְךָ כִּי אִם
 בִּרְכַתְּנִי. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ו) מִי
 זֹאת הַנְּשֻׁקָפָה כְּמוֹ שָׁחַר יָפָה כַּלְבָּנָה בָּרָה כַּחֲמָה אֵימָה
 כַּנְּדָגְלוֹת. הָאִי קָרָא אוּקְמוּהָ וְאֵתְמַר, אֲבָל מִי זֹאת
 הַנְּשֻׁקָפָה, אֵלִין אִינוּן יִשְׂרָאֵל בְּזִמְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 יוֹקִים לֹון וַיִּפִּיק לֹון מִן גְּלוּתָא. כִּדִּין יִפְתַּח לֹון פִּתְחָא
 דְּנְהוּרָא (דְּדִיא) דְּקִיק זְעִיר. וְלִבְתַּר פִּתְחָא אַחֲרִינָא דְּאִיהוּ
 רַב מִיְנֵיהּ, עַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִפְתַּח לֹון תַּרְעִין
 עֲלָאִין פִּתְיַחִין לְאַרְבַּע רוּחֵי עֲלְמָא.

וְכֵן כָּל מַה דְּעֵבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל
 וְלְצַדִּיקָא דִּי בְּהוּ, הָכִי כְּלָהוּ וְלָאוּ בְּזִמְנָא חָדָא.
 לְבַר נָשׁ דְּאֵתְיַהֵיב בַּחֲשׂוּכָא וְדִיּוּרִיָּה הָוָה בַּחֲשׂוּכָא תְּדִיר,
 כִּד יִבְעוּן לְאַנְהָרָא לִיָּהּ, בְּעֵיִן לְאַפְתְּחָא לִיָּהּ נְהוּרָא
 זְעִירָתָא כְּעִינָא דְּמַחֲטָא, וְלִבְתַּר רַב מִיְנֵיהּ, וּכְדִין בְּכָל
 זִמְנָא עַד דִּינְהָרוּן לִיָּהּ כָּל נְהוּרָא כְּדָקָא יֵאוּת.

כִּי אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל כִּמָּה דָּאתָ אָמַר, (שמות כג) מִעַט מִעַט
 אֲגַרְשֶׁנוּ מִפְּנֵיךָ עַד אֲשֶׁר תִּפְרָה וְגו'. וְכֵן לְמֵאן
 דָּאתִי אֲסוּוֹתָא לָאו אִיהוּ בְּשַׁעְתָּא חֲדָא, אֲלֵא זְעִיר זְעִיר
 עַד דִּיתְתַּקֵּף. אֲבָל לַעֲשׂוֹ לָאו הֲכִי, אֲלֵא בְּזַמְנָא חֲדָא
 נִהִיר לִיה וְאֲתַאבִּיד מִנִּיה זְעִיר זְעִיר. (ולְזַמְנָא דָּאתִי לְאוֹמוֹת עוֹבְדֵי
 עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת (ישעיה מב) " כַּגְּבוֹר יֵצֵא) עַד דִּיתְתַּקֵּפוֹן
 יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁיִצוֹן (וישבן) לִיה מִכְּלָא, מִעֲלָמָא דִּין וּמִעֲלָמָא
 דָּאתִי. וּבְגִין דְּנִהִיר בְּשַׁעְתָּא חֲדָא, הוּה לִיה שְׁצִיאוֹ
 מִכְּלָא. אֲבָל יִשְׂרָאֵל נִהוֹרָא דְלֵהוֹן זְעִיר זְעִיר, עַד
 דִּיתְתַּקֵּפוֹן וַיִּנְהִיר לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעֲלָמִין.

וְכֹלָא שְׁאֵלִי לֹון וְאָמְרִי מִי זֹאת הַנְּשֻׁקָפָה כְּמוֹ שְׁחַר,
 אִיהוּ קִדְרוּתָא דְצַפְרָא, וְדָא אִיהוּ נִהוֹרָא דְקִיף.
 וּלְבַתֵּר יָפָה כְּלָבְנָה, בְּגִין דְּסִיְהָרָא נִהוֹרָא דִילָה נִהִיר
 יִתִּיר מִשְׁחַר. וּלְבַתֵּר בְּרָה פַחְמָה, בְּגִין דְּנִהוֹרִיָּה תַקִּיף
 וְנִהִיר יִתִּיר מִסִּיְהָרָא. וּלְבַתֵּר אֵימָה פַּנְדְּגָלוֹת, תַקִּיפָא
 בְּנִהוֹרָא תַקִּיף פְּדָקָא יָאוֹת.

תָּא חוּזִי, בְּעוֹד דְּאֲתַחֲשֵׁף יִמְמָא וְאֲתַפְסִיא נִהוֹרָא וְאֲתִי
 צַפְרָא, יִתְנַהִיר בְּקַדְמִיתָא זְעִיר זְעִיר עַד דִּיתַרְבִּי
 נִהוֹרָא פְּדָקָא יָאוֹת. דְּהָא פִּיּוֹן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְעַר
 לְאַנְהָרָא לָה לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, יִתְנַהִיר בְּקַדְמִיתָא כְּמוֹ
 שְׁחַר דְּאִיהִי אוּכְמָא. וּלְבַתֵּר יָפָה כְּלָבְנָה, וּלְבַתֵּר בְּרָה

פַּחְמָה. וּלְבַתֵּר אֵימָה פַּנְדְּגָלוֹת כִּמָּה דָּאתְמַר. (דף קע ע"ב)

וְתָא חֲזִי, פִּיּוֹן דְּאַסְתְּלִיק צַפְרָא, דְּהָא לָא פְּתִיב פִּי בָא
 הַשְּׁחַר אָלָא פִּי עָלָה, דְּהָא בְּזִמְנָא פִּי בָא הַשְּׁחַר,
 כְּדִין אֲתַתְּקַף הֵהוּא מִמְנָא וְאַפִּישׁ לִיה לִיעֲקֹב. בְּגִין
 דְּהֵהוּא מִמְנָא אַפִּישׁ לִיעֲקֹב לְמִיּהַב תְּקִיפּוּ לְאַתְתְּקַפָּא
 לַעֲשׂוּ.

וְכַד סָלִיק הֵהוּא אוּכְמָא דִּשְׁחַר וְאַתְחֲזִי אֲתָא נְהוּרָא
 וְאַתְתְּקַף יַעֲקֹב, דְּהָא כְּדִין מָטָא זְמַנִּיה לְאַתְנַהְרָא,
 מַה פְּתִיב וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ כַּאֲשֶׁר עָבַר אֶת פְּנוּאֵל וְהוּא
 צוֹלַע עַל יָרְכוּ. וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, דְּהָא כְּדִין זְמַנָּא
 לְאַתְנַהְרָא.

וְהוּא צוֹלַע עַל יָרְכוּ. כְּדִין אִיהוּ רְמֵז דְּהָא בְּעוּד
 דִּישְׂרָאֵל בְּגָלוּתָא וְסַבְלִין כְּאַבִּין וְצַעְרִין וְכַמָּה
 בִּישׁוּן, כַּד אֲתַנְהִיר לֹון יִמְמָא וַיִּיתִי לֹון נִיחָא, כְּדִין
 יִסְתַּכְּלוֹן וַיִּכְאַבוֹן בְּגַרְמֵייהוּ מִכַּמָּה בִּישׁוּן וְצַעְרִין דְּסַבְלוּ
 וַיִּתְמָהוּ עַלֵייהוּ. בְּגִין כַּךְ וַיִּזְרַח לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ. דְּהֵהוּא זְמַנָּא
 דְּנִיחָא, וְכְדִין וְהוּא צוֹלַע עַל יָרְכוּ אֲתַכָּאב וְצַעִיר
 גַּרְמִיה עַל מַה דְּעֵבַר.

וְאִיהוּ כַּד אֲסַתְּלַק קַדְרוּתָא דִּשְׁחַרָא כְּדִין אֲתַתְּקַף
 וְאַתְאַחִיד בֵּיה דְּכַד אֲתַחְלַשׁ חֵילִיה, דְּלִית לִיה
 שׁוֹלְטָנוּתָא אָלָא בְּלִילְיָא, וַיַּעֲקֹב שְׁלֹטְנוּתִיה בִּימְמָא.
 וְעַל דָּא אָמַר וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי פִּי עָלָה הַשְּׁחַר, דְּהָא אָנָּא
 בְּרֻשׁוּתְךָ קְאִימְנָא, וְהָא אֲתַמַּר וְאוּקְמוּהָ:

(על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה וגו', כי נגע בכף ירך יעקב, בגיד הנשה, דאפילו בהנאה אסיר ואפילו ליהביה לכלבא. ואמאי אקרי גיד הנשה. כלומר גיד דאיהו מנשה

לבני נשא לפולחנא דמאריהון, ותמן הוא יצר הרע רביע.

וכיון דאתדבק עם יעקב לא אשפח אתר דיכיל לאתגברא עליה דיעקב, בגין דכל שיפי גופא סייעי ליעקב, וכלהו הוו תקיפין ולא הוו בהון חולשא, מה עבד, ויגע בכף ירכו בגיד

הנשה, בזיניה ביצר הרע דאיהו זיניה ואתריה, ומתמן אתי יצר הרע על בני נשא.

ובגין כך אמרה אורייתא לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה. כמה דאמרו חבריאי, בשיפין דבר נש דרמז לעילא אי טב, טב. ואי ביש, ביש. ובגין כך כל שיפא מתקיף שיפא.

ודאי גיד הנשה מתקיף ליצר הרע דהוא זיניה, ובני ישראל לא יאכלו ליה, דלאו אינון מסטריה ומזיניה. אבל עמין עובדי עבודה זרה, יאכלו ליה, דאיהו מסטרא ומזינא דמלאכא

דלהון דאיהו סמא"ל בגין לתקפא לבהון. בגין דאית בבר נש רמ"ח שיפין לקבל רמ"ח פקודין דאורייתא דאינון למעבד אתיהבו, ולקבל רמ"ח מלאכין דאתלבשת בהון שכניתא ושמא

דלהון כשמא דמאריהון.

ואית בבר נש שס"ה גידין ולקבלהון שס"ה פקודין דלאו אינון אתיהבו למעבד ולקבל שס"ה יומי שתא, והא תשעה באב חד מנהון דאיהו לקבל סמא"ל דאיהו חד מאינון שס"ה

מלאכין (נ"א יומין), ובגין כך אמרה אורייתא לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה. א"ת, לאסגאה תשעה באב דלא אכלין ביה ולא שתין. ובגין כך חזא קודשא בריך הוא כלא ונרמז

בהון רמז ליעקב, ויאבק איש עמו, בכל יומי שתא ובכל שיפין דיעקב ולא אשפח בר ההוא גיד הנשה, מיד תשש חיליה דיעקב, וביומי שתא אשפח יום תשעה באב דביה אתתקף

ואתגזר דינא עלנא ואתחרב בי מקדשא, וכל מאן דאכיל בתשעה באב כאילו אכיל גיד הנשה). **רבי חייא אמר, אלמלא לא אתחלש חילא** (נ"א דאתר)

דא דיעקב, אתקיים יעקב לגביה ואתבר חילא דעשו

לעילא ותתא.

רבי שמעון פתח ואמר, (יחזקאל א) **כמראה הקשת אשר**

יהיה בענן ביום הגשם כן מראה הנגה סביב הוא

מראה דמות כבוד יי ואראה ואפל על פני וגו'. האי קרא

אֲתָמָר. אֲבָל תָּא חֲזִי, דְּהָא פְּתִיב, (דברים לד) וְלֹא קָם נְבִיא
עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. מַה בֵּין מֹשֶׁה לְשָׂאֵר נְבִיאֵי עֲלָמָא.
מֹשֶׁה אִסְתַּכַּל בְּאַסְפִּקְלָרְיָא דְנַהֲרָא, שָׂאֵר נְבִיאֵי לָא הוּוּ
מִסְתַּכְּלֵי אֶלָּא בְּאַסְפִּקְלָרְיָא (דף קנ"א ע"א) דְּלֹא נַהֲרָא. מֹשֶׁה
הוּוּ שָׁמַע וְקָאִים עַל רַגְלוּי, וְחִילִיָּה אֶתְתַּקַּף, וְהוּוּ יַדַּע
מְלָה עַל בּוֹרֵיִיָּה, כְּמַה דְכָתִיב, (במדבר יב) וּמְרָאָה וְלֹא
בְּחִידוֹת. שָׂאֵר נְבִיאֵי הוּוּ נְפִלֵי עַל אַנְפֵּייהוּ וְאֶתְחַלֵּשׁ
חִילָא דְלַהוֹן וְלֹא הוּוּ יְכֻלֵי לְקַיְימָא עַל בּוֹרֵיִיָּה דְמְלָה.
מֵאֵן גָּרַם לוֹן דָּא בְּגִין דְכָתִיב כִּי נִגַּע בְּכַף יָרֵךְ יַעֲקֹב
וְהוּוּ צוֹלַע עַל יָרְכוּ.

וְכָל אֵינּוֹן נְבִיאִין לָא יְכִילוּ לְקַיְימָא עַל מַה דְנֻמֵּין
קוּדְשָׁא בְרִיף הוּוּ לְמַעַבְד לֵיהּ לַעֲשׂו, בַּר עוֹבְדֵיהּ
נְבִיאָה דְהוּוּ גִיּוֹרָא דְאֵתִי מְסֻטְרָא דַּעֲשׂו, דָּא קָאִים
בְּקַיּוּמִיָּה עֲלֵיהּ דַּעֲשׂו וְלֹא אֶתְחַלֵּשׁ חִילִיָּה.
וְעַל דָּא כָּל שָׂאֵר נְבִיאֵי אֶתְחַלֵּשׁ תּוֹקְפֵייהוּ וְלֹא הוּוּ
יְכֻלִין לְאֶתְקַיְימָא לְקַבְּלָא מְלָה עַל בּוֹרֵיִיָּה כְּדָקָא
יְאוּת, מֵאֵי טַעֲמָא, בְּגִין כִּי נִגַּע בְּכַף יָרֵךְ יַעֲקֹב בְּגִין
הַנְּשָׂה, דְנִסִּיב וּשְׂאִיב כָּל חִילָא דִירְכָא, וְעַל דָּא אֶתְבַּר
חִילָא דִירְכָא וְאֶשְׁתָּאֵר צוֹלַע עַל יָרְכוּ. דְּהָא כָּל נְבִיאִין
דַּעֲלָמָא לָא יְכִילוּ לְאֶדְבָקָא וּלְקַיְימָא בֵּיהּ.

תָּא חֲזִי, נְבִיאִין כְּלָהוּ בַּר מֹשֶׁה לָּא קַיְימוּ בְּתוֹקְפֵייהוּ

כְּדָקָא חֲזִי. וּמֵאֵן דְּלָעֵי בְּאוֹרֵייתָא וְלִית מֵאֵן דְּסַמִּיךְ לִיה
 וְלֹא אֲשַׁתְּכַח מֵאֵן דְּאֲטִיל מְלֵאֵי לְכִיסִּיה לְאַתְתְּקַפָּא. עַל
 דָּא אוֹרֵייתָא קָא מְשַׁתְּכָא בְּכָל דְּרָא וְדָרָא וְאַתְחַלֵּשׁ
 תּוֹקְפָא דְּאוֹרֵייתָא כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא, בְּגִין דְּלִית לוֹן לְאִינוּן
 דְּלָעָאן בְּהַ עַל מַה דְּסַמְכִין, וּמְלָכוּ חֲיִיבָא אֲתַתְּקַף בְּכָל
 יוֹמָא וְיוֹמָא. תָּא חֲזִי, כַּמָּה גָּרִים חוּבָא דָּא, וּבְגִין דְּלִית
 מֵאֵן דְּאֲסַמִּיךְ לְאוֹרֵייתָא כְּדָקָא יְאוּת אִינוּן סַמְכִין
 חֲלָשִׁין, וְגַרְמִין לְאַתְתְּקַפָּא לְהֵהוּא דְּלִית לִיה שׁוֹקִין
 וְרַגְלִין לְקִימָא עֲלֵיהּוּ.

פְּתַח וְאָמַר, (בראשית ג) וַיֹּאמֶר יי אֱלֹהִים אֵל הַנְּחָשׁ פִּי
 עֲשִׂית זֹאת אֲרוּר אַתָּה מִכָּל הַבְּהֵמָה וְגו' עַל גְּחוֹנְךָ
 תֵּלֵךְ. מֵאֵי עַל גְּחוֹנְךָ תֵּלֵךְ. דְּאַתְבְּרוּ סַמְכִין דִּילִיה וְקִצִּיצוּ
 רַגְלוֹי וְלִית לִיה עַל מַה דְּקָאִים. כִּד יִשְׂרָאֵל לָא בְּעָאן
 לְסַמְכָא לִיה לְאוֹרֵייתָא, אִינוּן יְהִבִּין לִיה סַמְכִין וְשׁוֹקִין
 לְקִימָא וְלְאַתְתְּקַפָּא בְּהוּ.

תָּא חֲזִי, כַּמָּה עֲקִימוּ וְחַפִּימוּ אֲתַחֲכֶם בְּהֵהוּא לִילִיא
 הֵהוּא דְּרָכִיב נְחָשׁ לְקַבְּלִיה דִּיעֲקֹב, דְּהָא אִיהוּ הוּה
 יַדַּע דְּכַתִּיב, (בראשית כז) הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיְדִים יְדֵי עֲשׂוּ.
 וְאִי פְּסִיק קָלָא דִּיעֲקֹב כִּדִּין וְהַיְדִים יְדֵי עֲשׂוּ. בְּגִין כִּף
 אֲסַתְּפַל לְכָל סְטְרִין לְאַבְּאָשָׁא לִיה לִיעֲקֹב וְלְאַפְּסָקָא
 קְלִיָּה.

וְחָמָא לִיה תַּקִּיף בְּכָלֵא. דְרוּעִין מִסְטָרָא דָא וּמִסְטָרָא
 דָא דְאִינוּן תַּקְפִּין גּוּפֵא דְאִתְתַּקֵּף בֵּינֵיהוּ, וְחָמָא
 תּוּקְפֵא דְאוּרֵייתָא וְאִתְתַּקֵּף בְּכָלֵא, כְּדִי וַיֵּרָא פִי לֹא יִכּוּל
 לוֹ. מָה עֵבֶד, מִיָּד וַיִּגַע בְּכַף יָרְכוּ, דְאִתְחַפֵּם לְקַבְלֵיהָ.
 אָמַר פִּיוֹן דְאִתְבְּרוּ סְמִכִין דְאוּרֵייתָא, מִיָּד אוּרֵייתָא לֹא
 אִתְתַּקֵּף. וְכִדִּין יִתְקִיִּים מָה דְאָמַר אַבוּהוֹן, הַקּוּל קוּל
 יַעֲקֹב וְהַיְדִים יְדֵי עֶשָׂו. (בראשית כז) וְהָיָה כִּפְּאֵשׁר תַּרְיֵד
 וּפְרָקֵת עָלוּ מֵעַל צוּאֲרָךְ.

וּבְדָא אִתְחַפֵּם לְקַבְלֵיהָ דְיַעֲקֹב דְהָא בְּגִין דְיִתְבַּר חֵילָא
 דְאוּרֵייתָא אֲזִיל וְאִתְתַּקֵּף עֶשָׂו. וְכִד חָמָא דָלָא
 יִכִּיל לָהּ לְאוּרֵייתָא, כְּדִין חָלִישׁ תּוּקְפֵא דְאִינוּן דְסְמִכִין
 לָהּ, וְכִד לֹא יִשְׁתַּפַּח מֵאֵן דְסְמִיךְ לְאוּרֵייתָא, כְּדִין לֹא
 יְהָא קוּל קוּל יַעֲקֹב וַיְהוֹן יְדֵים יְדֵי עֶשָׂו.

וְכִד חָמָא יַעֲקֹב הָכִי כִּד סְלִיק צְפָרָא, אִתְקִיף (יעקב) בֵּיה
 וְאִתְגַּבַּר עָלֵיהָ עַד דְאִיהוּ בְרִיךְ לִיה וְאוּדִי לִיה עַל
 אִינוּן בְּרַכָּאן, וְאָמַר לִיה לֹא יַעֲקֹב יֵאמַר עוּד שְׂמֵךְ פִּי
 אִם יִשְׂרָאֵל, לָאוּ יַעֲקֹב בְּעַקִּימוּ אֵלָא בְּגֵאוּתָא וְתוּקְפֵא
 דְלִית מֵאֵן דְיִכִּיל לָךְ.

וְתָא חֲזִי, מֵהָאֵי נַחֲשׁ כַּמָּה חֵילִין מִתְפָּרְשָׁן לְכָל סֵטֶר
 וְאִשְׁתַּפְּחוּ בְּעֵלְמָא לְגַבֵּי בְנֵי נֶשְׂאָ. וּבְעִינָן לְקִיִּמָא
 לְהֵוּא גִיד הַנְּשֵׂה, דְאָף עַל גַּב דְקָרִיב בֵּיה הֵוּא דְרַכִּיב
 עַל חוּיָא קִיִּים אִיהוּ, וְאִתְקִיִּים בְּגוּוֹן וְלֹא אִתְבַּר.

וְחִילָא בְּעֵינָן לְאַתְתְּקָפָא בְּעֵלְמָא וְלֹא־חֲזָאָה כִּי שְׂרִית
 עִם אֱלֹהִים וְעִם אַנְשִׁים וְתוֹכֵל. וְכֵד חָמֵי דְהָא
 לָא אֲתַבֵּר וְלֹא אֲתֵאֲכִיל הֵהוּא אֲתֵר, פְּדִין אֲתַבֵּר חֵילִיה
 וְתוֹקֶפִיה (דף קנא ע"ב) וְלֹא יִכִּיל לְאַבְאֲשָׁא לְבַנּוּי דִּיעֲקֹב. וְעַל
 דָּא לָא בְּעֵינָן לְמִיָּהֵב דְּוֹכְתָא לְבְרִייתָא דְּעֵלְמָא לְמִיכֵל
 לִיה וְלֹא לְאַתְתְּאֲכֵלָא כִּלְלֵ.

רַבִּי יִיסָא סָבָא דְרֵשׁ, כִּי נִגַּע בְּכַף יְרֵךְ יַעֲקֹב. פְּתִיב הָכָא
 כִּי נִגַּע בְּכַף, וְכָתִיב הָתָם (במדבר ט) כָּל הַנּוֹגַע בְּמַת
 בְּנַפְשׁ הָאָדָם (יִטְמֵא) וְגו'. מַה לְהֵלֵן מְסֻאָבָא אוּף הָכָא נְמִי
 מְסֻאָבָא, דְּסָאִיב הֵהוּא אֲתֵר, וּמֵאֲתֵר מְסֻאָבָא לִית לֵן
 (לְאַתְתְּקָנָא) לְאַתְהֵנָא מְנִיה כִּלְלֵ, כָּל שְׁכֹן בְּאֲתֵר דְּקָרִיב
 הֵהוּא סֵטֵר מְסֻאָבָא, וְאוּרִייתָא לָא קָאֲמַר אֱלֹא כִּי נִגַּע,
 וְכָתִיב וַיִּגַּע בְּכַף יָרֵכוֹ, כִּמָּה דָּאֲתֵר אָמַר, (במדבר ט) וְכֹל
 אֲשֶׁר יִגַּע בּוֹ הִטָּמָא יִטְמָא, בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דִּיהִיב אוּרִייתָא
 לְיִשְׂרָאֵל לְמִזְכֵּי בָּהּ בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דָּאֲתֵי כִּמָּה
 דְּכָתִיב, (משלי ג) אַרְךְ יָמִים בִּימִינָהּ בְּשִׂמְאֵלָה עֶשֶׂר וְכָבוֹד:
 וְהוּא עֵבֶר לְפָנֶיהֶם וַיִּשְׁתַּחֲוּ אֶרְצָה שִׁבְעַ פְּעָמִים עַד
 גִּשְׁתּוֹ עַד אַחִיו. רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (שמות לד)
 כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אֲחֵר כִּי יִי קָנָא שְׁמוֹ. וְכִי יַעֲקֹב
 דָּאִיהוּ שְׁלִימָא דְּאֲבָהֵן דְּאַתְבְּרִיר חוּלְקָא שְׁלִימָתָא
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאִיהוּ אֲתְקָרִיב לְגַבִּיהַּ יִתִּיר, (ס"א

וְאֶשְׁתְּלִים לְעֵילָא וּלְתַתָּא) הֵיךְ סָגִיד לִיָּה לְהֵהוּא רְשָׁע
 דְּעָשׂוּ דְּאִיהוּ בְּסִטְרָא דְּאֵל אַחַר, וּמֵאַן דְּסָגִיד לִיָּה סָגִיד
 לְאֵל אַחַר. אִי תִימָא בְּגִין דְּאָמְרוּ תַעֲלָא בְּעַדְנִיָּה סָגִיד
 לִיָּה, לָאוּ הָכִי. דְּהָא עָשׂוּ כְּאֵל אַחַר הוּוּ, וַיַּעֲקֹב לֹא
 יִסְגֹּד לְהֵהוּא סִטְרָא וּלְהֵהוּא חוּלְקָא כְּלָל.

(פתח רבי אבא ואמר) אָלָא כְּתִיב, (שמואל א כה) וְאִמְרַתֶּם כֹּה לַחֲי
 וְאִתָּה שְׁלוֹם וּבֵיתְךָ שְׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר לְךָ שְׁלוֹם. וְהָא
 אִתְּמַר דְּאָסִיר (ד"א ל"ג ליה) לְאֶקְדוּמֵי לְהוּ שְׁלָם לְרִשְׁיַעֲיָא,
 וְכִיּוֹן דְּאָסִיר הֵיכִי אֲשַׁכְחָנָא דְּדוּד אָמַר הָאִי קָרָא לְנַבְל,
 אָלָא הָא אִוְקְמוּהָ (שמות כג ב) דְּלִקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ קְאָמַר,
 בְּגִין לְקַשְׂרָא לִיָּה לַחֲי. וְחָשִׁיב נַבְל דְּעָלִיָּה קְאָמַר.

כְּגִוּוֹנָא דָּא (בראשית יב) וַיִּשְׁתַּחֲוּ יִשְׂרָאֵל עַל רֹאשׁ הַמַּטָּה,
 וְכִי לְגַבֵּי דְּבָרִיָּה סָגִיד. אָלָא לְאַתְרִיָּה דְּשְׁכִינְתָּא
 קָא פָּרַע וְסָגִיד, אוּף הָכָא, וְהוּוּ עֵבֶר לְפָנֵיהֶם. מֵאִי
 וְהוּוּ, דָּא שְׁכִינְתָּא עֲלָאָה דְּהוּוּ אֲזֻלָּא קַמֵּיהָ (פרע), וְדָא
 הוּוּ נְטִירוּ עֲלָאָה. פִּיּוֹן דְּחָמָא יַעֲקֹב, אָמַר, הָא עֵידָן
 לְסַגְדָּא לְגַבֵּיהָ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ דְּהוּוּ אֲזִיל קַמֵּיהָ.

כְּרַע וְסָגִיד שְׁבַע זְמַנִּין עַד גִּשְׁתּוּ עַד אַחִיו, וְלֹא כְּתִיב
 וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְעָשׂוּ. אָלָא פִּיּוֹן דְּחָמָא דְּהָא קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּוּ אֲזִיל קַמֵּיהָ, כְּדִין סָגִיד לְקַבְּלִיָּה. בְּגִין דְּלֹא
 לְמִיָּהב יְקַר לְמַסְגַּד לְאַחְרָא בַּר מַנִּיָּה, וְכָלָא אִיהוּ כְּדָקָא

יֵאוֹת. וּפְאִין אֵינּוֹן צְדִיקַיִיא דְּכָל עוֹבְדֵיהוֹן דְּקָא עֲבָדֵי
בְּגִין יְקָרָא דְּמֵאֲרִיהוֹן אִיהוּ, וּבְגִין דְּלֹא יִסְטוֹן לִימִינָא
וּלְשִׁמְאֵלָא:

וַיִּרְץ עֲשׂו לְקִרְאָתוֹ וַיַּחֲבֹקְהוּ וַיִּפֹּל עַל צוֹאָרוֹ. צוֹאָרוֹ
כְּתִיב חֶסֶד. וַיִּשְׁקֶהוּ וַיִּבְכּוּ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר (ישעיה נז)
וְהִרְשָׁעִים פַּיִם נִגְרָשׁ פִּי הַשֶּׁקֶט לֹא יוּכַל וַיִּגְרָשׁוּ מִימִינוֹ
רָפֶשׁ וְטִיט, הֵאֵי קָרָא אֶתְמָר. וּמְלִי דְּאוֹרֵייתָא, כַּמָּה רִזִּין
עַלְאִין אֵית בְּהוּ מִשְׁנַיִין דָּא מִן דָּא, וְכֹלָא חַד.

וְהִרְשָׁעִים פַּיִם נִגְרָשׁ פִּי הַשֶּׁקֶט לֹא יוּכַל, דָּא עֲשׂו דְּכָל
עוֹבְדוֹי בְּרִשְׁעוֹ וּבְחִיּוּבָא, דְּהָא פֶּד אֶתָּא
לְגַבִּיָּה דִּיעֲקֹב, עוֹבְדוֹי לָא הָווּ בְּשָׁלָם, וַיִּפֹּל עַל צוֹאָרוֹ,
חַד. צוֹאָרוֹ דָּא יְרוּשָׁלַם דְּאִיהוּ צוֹאָרוֹ דְּכָל עַלְמָא. וַיִּפֹּל
עַל צוֹאָרוֹ, וְלֹא עַל צוֹאָרָיו. בְּגִין דְּתַרִּין זְמַנִּין אֶתְחַרִּיב
בֵּי מַקְדָּשָׁא. חַד מִבְּבֶל, וְחַד מִזְרַעִיָּה דִּיעֲשׂו, דְּאֶפִּיל
גְּרַמִּיָּה עָלִיָּה זְמַנָּא חַדָּא וְחַרִּיב לִיָּה. וְעַל דָּא וַיִּפֹּל עַל
צוֹאָרוֹ חַד.

וַיִּשְׁ"קֶהוּ, נְקוּד לְעֵיל, דְּלֹא נִשְׁקִיָּה בְּרַעוּיָתִיָּה. וְתַנּוּ
מֵאֵי דְכְּתִיב, (משלי כז) וְנִעְתָּרוֹת נִשְׁיָקוֹת
שׁוֹנָא, דָּא בְּלָעָם פֶּד בְּרִיךְ לֹוֹן לְיִשְׂרָאֵל. דְּהָא לָא בְּרִיךְ
לֹוֹן בְּרַעוּיָתָא דְּלִבָּא. אוּף הָכָא נִעְתָּרוֹת נִשְׁיָקוֹת שׁוֹנָא,
דָּא עֲשׂו.